
KEN

2023-2027

RAPORT

JAKOŚCI KSZTAŁCENIA W SZKOLE DOKTORSKIEJ

Poznańska Szkoła Doktorska Instytutów Polskiej Akademii Nauk

Instytut Chemii Bioorganicznej Polskiej Akademii Nauk

Nazwa i siedziba szkoły doktorskiej

Poznańska Szkoła Doktorska Instytutów Polskiej Akademii Nauk

Okres ewaluacji

5.06.2019–11.05.2025

Nazwa podmiotu prowadzącego szkołę doktorską

Instytut Chemii Bioorganicznej Polskiej Akademii Nauk

Podmioty współprowadzące szkołę doktorską (gdy jest prowadzona wspólnie)

Instytut Fizyki Molekularnej Polskiej Akademii Nauk

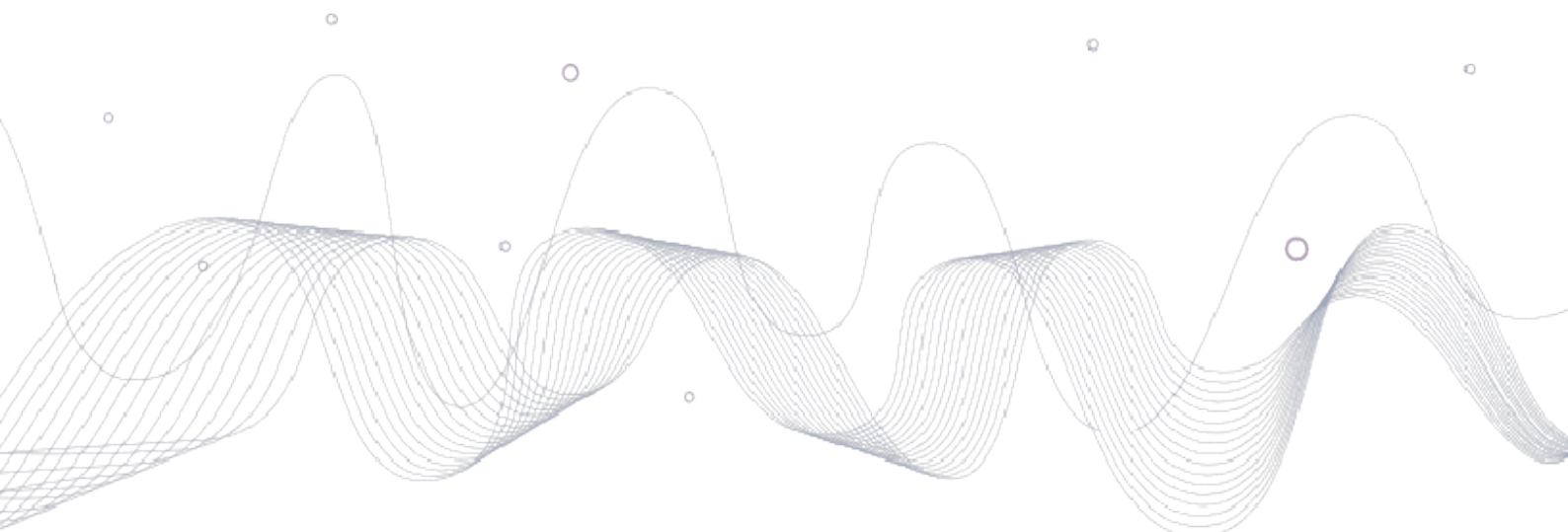
Instytut Dendrologii Polskiej Akademii Nauk

Instytut Genetyki Roślin Polskiej Akademii Nauk

Instytut Genetyki Człowieka Polskiej Akademii Nauk

Data sporządzenia raportu

1.08.2025

Skład zespołu oceniającego:

Przewodniczący:

Jarosław Socha

Sekretarz:

Joanna Mikołajczyk-Stecyna

Członkowie:

Agnieszka Ludwików

VITANTONIO PANTALEO

Marta Piksa

Łukasz Kłosowski

SPIS TREŚCI

I. Ogólne informacje o szkole doktorskiej	5
II. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	6
III. Współpraca podmiotu z samorządem doktorantów	8
IV. Informacje dotyczące szkoły doktorskiej, do których odnoszą się kryteria ustawowe	10
V. Opinia końcowa i rekomendacje	33
VI. Ocena i uzasadnienie	35

I. OGÓLNE INFORMACJE O SZKOLE DOKTORSKIEJ

Nazwa szkoły	Poznańska Szkoła Doktorska Instytutów Polskiej Akademii Nauk
Data utworzenia	2019
Data rozpoczęcia kształcenia w szkole doktorskiej	1.10.2019
Podmiot współpracujący przy prowadzeniu kształcenia (nie chodzi o podmioty współtworzące szkołę doktorską)	-
Dziedzina/dziedziny nauki lub sztuki, w której prowadzone jest kształcenie	Dziedzina nauk ścisłych i przyrodniczych (od: 01-01-2018) Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu (od: 01-01-2018) Dziedzina nauk rolniczych (od: 01-01-2018)
Dyscyplina/dyscypliny naukowe lub artystyczne, w których prowadzone jest kształcenie	nauki biologiczne (od: 01-01-2018) nauki chemiczne (od: 01-01-2018) nauki fizyczne (od: 01-01-2018) nauki medyczne (od: 01-01-2018) rolnictwo i ogrodnictwo (od: 01-01-2018) nauki leśne (od: 01-01-2018)
Nazwa/zakres programu kształcenia	Program kształcenia z udziałem fizyki Program kształcenia z udziałem rolnictwa Program kształcenia z udziałem chemii Program kształcenia z udziałem medycyny Program kształcenia z udziałem biologii Program kształcenia z udziałem biologii II Program kształcenia z udziałem nauk leśnych
Liczba osób prowadzących zajęcia	73
Liczba doktorantów odbywających kształcenie w szkole doktorskiej (według stanu na dzień 1.08.2025)	118
Liczba promotorów sprawujących opiekę nad przygotowaniem rozpraw doktorskich (wg stanu na dzień 1.08.2025)	61
Liczba promotorów pomocniczych sprawujących opiekę nad przygotowaniem rozpraw doktorskich (wg stanu na dzień 1.08.2025)	55

II. INFORMACJA O WIZYTACJI I JEJ PRZEBIEGU

Wizyta ewaluacyjna w Poznańskiej Szkole Doktorskiej Instytutów PAN (PSD IPAN), która odbyła się 21 października 2025 roku, przebiegła zgodnie z ramowym harmonogramem wizytacji. Komisja Ewaluacyjna (KEN), obradująca w pełnym składzie pod przewodnictwem prof. dr. hab. Jarosława Sochy, uczestniczyła we wszystkich zaplanowanych spotkaniach. Wizytację rozpoczęło poranne spotkanie z władzami Szkoły Doktorskiej i jednostek prowadzących, podczas którego przedstawiono cele kształcenia, profil i strukturę szkoły.

Następnie odbyło się spotkanie z zespołem przygotowującym Raport Samooceny, administracją i Radą Szkoły Doktorskiej, podczas którego omówiono wszystkie kryteria ewaluacyjne, w tym program kształcenia, indywidualne plany badawcze, kwalifikacje kadry, procedurę rekrutacji, opiekę naukową, sposób oceny śródkresowej doktorantów, umiędzynarodowienie oraz skuteczność kształcenia doktorantów. Komisja otrzymała wszystkie wymagane dokumenty, w tym zaświadczenia o efektach uczenia się, dokumentację potwierdzającą kwalifikacje prowadzących kształcenie, regulaminy oraz dane o doktorantach zagranicznych. Przedmiotem dyskusji były również Uzupełnienia do Raportu Samooceny przekazane przez oceniany podmiot za pośrednictwem systemu SEDoK. W trakcie spotkań wyjaśniono wszystkie wątpliwości zgłoszone przez Komisję na podstawie analizy Raportu Samooceny. Szczegółowa ocena oraz propozycje zmian dotyczące poszczególnych kryteriów ewaluacji jakości kształcenia w PSD IPAN zostały przedstawione w odrębnych częściach niniejszego raportu, w opisach odnoszących się do poszczególnych kryteriów.

Należy podkreślić wyjątkowy charakter ocenianej szkoły, która finansuje kształcenie doktorantów ze środków pozyskiwanych w ramach projektów badawczych. Taki model sprawia, że proces rekrutacji ma charakter ciągły i uzależniony jest od dostępnych funduszy grantowych. Doktoranci są zatrudniani w projektach i pracują w zespołach badawczych, dzięki czemu rozwijają nie tylko umiejętności naukowe, lecz także kompetencje społeczne i współpracy w środowisku interdyscyplinarnym. Udział w większych przedsięwzięciach badawczych sprzyja wysokiej jakości prowadzonych badań oraz umożliwia uzyskiwanie wyników publikowanych w renomowanych, międzynarodowych czasopiśmie naukowych.

Kolejne etapy wizytacji obejmowały ocenę indywidualnych planów badawczych, dokumentacji oceny śródkresowej oraz innych istotnych dokumentów, spotkania z prowadzącymi zajęcia, opiekunami naukowymi i przedstawicielami Rad Naukowych dyscyplin, a także spotkanie z doktorantami i przedstawicielami Samorządu Doktorantów, podczas którego omówiono regulaminy Szkoły, dostępne środki finansowe, opinie doktorantów dotyczące programów kształcenia, współpracy z promotorami oraz dostępnym wsparciu pracowników. Na spotkaniu z kadrą dydaktyczną padło pytanie o interpretację zapisu Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Art. 208 Przerwy wypoczynkowe; zaliczenie okresu kształcenia w szkole doktorskiej do okresu pracy), określającej prawo doktoranta do przerw wypoczynkowych w wymiarze nieprzekraczającym 8 tygodni w roku, a dokładnie czy przerwa powinna zostać

udzielona w tygodniach czy w dniach roboczych, na które udzielono odpowiedzi, że przerwa wypoczynkowa powinna zostać udzielona w tygodniach, tak, jak wskazuje zapis ustawy. Jednocześnie należy podkreślić, że przepis ma charakter semiimperatywny, co oznacza, że choć ustawa określa maksymalny wymiar przerwy, to nie można go obniżyć ani wykluczyć w umowie z doktorantem, ale strony mogą uzupełnić lub zmodyfikować wymiar przerwy, pod warunkiem, że warunki dla doktoranta są korzystniejsze niż te wskazane w przepisie

Na podstawie wszystkich rozmów i przedstawionych dokumentów komisja uzyskała pełny obraz funkcjonowania Szkoły i mogła sformułować dalsze zalecenia, szczegółowo opisane w ocenianych kryteriach.

W związku z tym, że PSD IPAN funkcjonuje w ramach pięciu różnych Instytutów PAN, w toku rozmów wykazano, że przebieg kształcenia doktorantów w poszczególnych jednostkach wykazuje częściowe zróżnicowanie, wynikające z odmiennych regulacji wewnętrznych obowiązujących w danych instytutach (m.in. w zakresie uczestnictwa w konferencjach, składania wniosków grantowych, finansowania publikacji oraz procedur dotyczących zmian w programie kształcenia).

Komisja ewaluacyjna zwróciła uwagę, że zasadne jest opracowanie spójnego stanowiska Szkoły Doktorskiej w tym zakresie, które zapewni objęcie wszystkich doktorantów jednolitymi zasadami kształcenia oraz umożliwi funkcjonowanie w zintegrowanym systemie organizacyjnym. Działania w tym kierunku powinny obejmować w szczególności ujednoczenie form prowadzenia seminariów doktoranckich, zasad ankietyzacji zajęć, konstrukcji Indywidualnego Planu Badawczego (IPB), określenia roli promotora oraz zasad dotyczących formy i częstotliwości kontaktu promotora z doktorantem.

Wizyta zakończyła się spotkaniem podsumowującym Komisji z władzami Szkoły, podczas którego przedstawiono dalsze etapy procedury oceniającej i wyjaśniono zalecenia. Cała wizytacja odbyła się zgodnie z planem i bez zastrzeżeń.

III. WSPÓŁPRACA PODMIOTU Z SAMORZĄDEM DOKTORANTÓW

Poznańska Szkoła Doktorska Instytutów Polskiej Akademii Nauk (PSD IPAN) wykazuje dużą aktywność we współpracy z Samorządem Doktorantów, a Kierownictwo Szkoły Doktorskiej konsekwentnie wspiera inicjatywy Samorządu. Jednocześnie struktura wieloinstytutowa stwarza pewne wyzwania w zakresie unifikacji standardów oraz zapewnienia zaplecza infrastrukturalnego i finansowego. W celu ułatwienia wspólnych działań powołano Kolegium Doktorantów PSD IPAN, do którego przedstawiciele Samorządów Doktorantów funkcjonujących w poszczególnych Instytutach przystępują na zasadzie dobrowolności. Samorząd jest bardzo aktywny, organizując liczne inicjatywy integracyjne oraz wspierające kształcenie.

Przykładem efektywnej współpracy Samorządu Doktorantów ze Szkołą Doktorską jest wprowadzenie nowych przedmiotów do programu kształcenia, uwzględnienie sugestii dotyczących planu zajęć obowiązującego w 2025 roku, ujednoczenie kart ocen doktorantów realizujących prace doktorskie w różnych instytutach oraz wprowadzenie ankiet oceny współpracy doktorant–promotor, składanych wraz ze sprawozdaniami rocznymi. Przedstawiciele Samorządów Doktorantów aktywnie uczestniczą w posiedzeniach Rad Naukowych Instytutów oraz Komisjach Dyscyplinarnych (pierwszej i odwoławczej), a także jako obserwatorzy w posiedzeniach Komisji ds. Oceny Śródkresowej. Doktoranci ogólnie oceniają komunikację między doktorantami a Szkołą Doktorską jako bardzo dobrą, wskazując na terminowy przepływ informacji.

Równocześnie struktura ocenianej szkoły złożonej z różnych Instytutów PAN N stwarza wyzwania w zakresie unifikacji standardów, zapewnienia jednolitego zaplecza infrastrukturalnego i finansowego oraz koordynacji procedur administracyjnych. Najważniejsze obszary wymagające usprawnienia obejmują:

- brak formalnej i transparentnej procedury rozwiązywania konfliktów na linii doktorant–promotor, niezależnie od powyższego, w toku analizy dokumentacji oraz rozmów odnotowano również przypadki rezygnacji doktorantów z dalszego kształcenia;
- niejednolity system finansowania i wsparcia Samorządu Doktorantów w poszczególnych instytutach, w tym brak gwarantowanego budżetu dla wszystkich jednostek i Kolegium Doktorantów;
- brak spójności w systemie ankiet ewaluacyjnych (jak dotąd zostały ocenione tylko niektóre kursy);
- zróżnicowanie świadczeń dodatkowych dla doktorantów (dodatki finansowe, karty sportowe, świadczenia wakacyjne), zależne od instytutu, co wskazuje na brak jednolitej koordynacji administracyjnej i standardów funkcjonowania doktorantów.

Podsumowując, PSD IPAN aktywnie współpracuje z Samorządem Doktorantów, skutecznie uwzględnia postulaty doktorantów w kształtowaniu programu i procedur, a także wspiera rozwój

społeczny i naukowy doktorantów. Jednocześnie kluczowe jest wprowadzenie ujednoczonych procedur rozwiązywania konfliktów, spójnego systemu ankiet oraz równych warunków finansowych i organizacyjnych dla wszystkich doktorantów w ramach pięciu instytutów, co zapewni wysoką jakość opieki naukowej oraz spójność funkcjonowania PSD IPAN.

IV. INFORMACJE DOTYCZĄCE SZKOŁY DOKTORSKIEJ, DO KTÓRYCH ODNOSZĄ SIĘ KRYTERIA USTAWOWE

- **Adekwatność programu kształcenia oraz indywidualnych planów badawczych do efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 8 PRK oraz ich realizacja:**
Przesłany przez Poznańską Szkołę Doktorską Instytutów Polskiej Akademii Nauk (PSD IPAN) Raport Samooceny Szkoły Doktorskiej, Uzupełnienia do Raportu oraz udzielone podczas wizytacji wyjaśnienia pozwalają stwierdzić, że Szkoła Doktorska spełnia Kryterium 1 określone w Polskiej Ramie Kwalifikacji na poziomie 8 (PRK 8). Jednocześnie wskazuje się na potrzebę dalszego doprecyzowania, ujednoczenia i optymalizacji programu kształcenia, efektów uczenia się oraz dokumentacji towarzyszącej procesowi dydaktycznemu.

Zgodnie z art. 201 ust. 3 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (PSWiN), kształcenie w szkole doktorskiej odbywa się na podstawie programu kształcenia oraz indywidualnego planu badawczego (IPB), w ramach których realizowane są efekty kształcenia. Efekty kształcenia w PSD IPAN zostały przedstawione w Załączniku nr 2 do Programu

Kształcenia oraz w dokumencie Uzupełnienie Programu Kształcenia PSD IPAN o konkretne efekty uczenia się na podstawie PRK 8 (P8S_WG, P8S_UK, P8S_KK). Są one zasadniczo adekwatne dla kwalifikacji na poziomie PRK 8, jednak wymagają dalszego dopracowania, uporządkowania i spójnego powiązania z metodami ich realizacji i weryfikacji.

W szczególności zaleca się:

1. zapewnienie spójności opisu efektów oraz równomierne przypisanie metod realizacji i oceny dla wskazywanych efektów,
2. doprecyzowanie sposobów weryfikacji (sformułowania typu „potwierdzony czynny udział” są zbyt ogólne),
3. prawidłowe przypisanie efektów do kategorii PRK 8 (np. efekt dotyczący metod badawczych powinien być klasyfikowany jako P8S_WG, a nie P8S_WK),
4. pełniejsze uwzględnienie efektów wynikających z kursów kompetencji uniwersalnych,
5. wskazanie obowiązkowości wybranych kursów kompetencyjnych, aby zapewnić realizację efektów w obszarze P8S_UU, P8S_KO i P8S_KR.

Program kształcenia prowadzony jest w języku polskim i angielskim. Obejmuje zarówno komponent badawczy, jak i rozbudowany komponent kursowy. Struktura programu uwzględnia moduły obowiązkowe, fakultatywne oraz zajęcia o charakterze przekrojowym. Nie wszystkie efekty uczenia się mają jednak przypisane metody weryfikacji, a część efektów z komponentu badawczego powiela efekty z części kursowej.

Program umożliwia uzyskanie wymaganej liczby punktów ECTS, lecz nie gwarantuje w pełni osiągnięcia wszystkich efektów uczenia się określonych w dokumentach uzupełniających. Ogólna struktura programu wymaga optymalizacji i wzmocnienia elementów indywidualizacji kształcenia, tak aby lepiej odpowiadała potrzebom badawczym i rozwojowym doktorantów.

Analiza wskazuje, że program kształcenia koncentruje się głównie na rozwijaniu wiedzy i umiejętności badawczych (ok. 80% efektów). Dominują efekty:

- P8S_UW – umiejętności badawcze (ok. 45%),
- P8S_WG – wiedza z zakresu dyscypliny naukowej (ok. 33%).

W mniejszym stopniu realizowane są:

- P8S_WK – interdyscyplinarność (ok. 1,6%),
- P8S_UK – komunikacja naukowa (ok. 3,4%).

Efekty z obszaru P8S_UU, P8S_KO i P8S_KR są ujęte fragmentarycznie – częściowo poprzez kursy kompetencji uniwersalnych, a częściowo w indywidualnych planach badawczych. Zaleca się, aby komponent kompetencji społecznych i miękkich był w pełni i jednoznacznie odzwierciedlony w dokumentacji programowej oraz systematycznie rozwijany w trakcie aktywizujących form zajęć, takich jak seminaria, warsztaty, prace zespołowe i dyskusje. Należy przy tym zaznaczyć, że seminaria doktoranckie są prowadzone regularnie i w sposób obowiązkowy; warto jednak dodatkowo uwypuklić w programie kształcenia także inne formy aktywności realizowane w ramach zajęć, które wspierają rozwój kompetencji miękkich.

W programie kształcenia uwzględniono kursy rozwijające kompetencje uniwersalne (np. pisanie artykułów naukowych, przygotowywanie wniosków grantowych, zarządzanie projektami), jednak nie wskazano jednoznacznie, które z nich są obowiązkowe. Aby zapewnić jednolitą realizację efektów kształcenia, zaleca się, by doktoranci uczestniczyli w tych kursach obligatoryjnie.

Program określa, że doktorant powinien uzyskać co najmniej 5 ECTS w wyniku realizacji kursów, co odpowiada np. trzem kursom po 1,5–2 ECTS lub równoważnej kombinacji. Kryterium 1 ocenia jednak adekwatność programu w oparciu o efekty kształcenia, a nie punkty ECTS. Wskazanie kursów obowiązkowych pozwoli zapewnić spójną realizację efektów, zwłaszcza w zakresie kompetencji społecznych.

Sposób realizacji programu kształcenia wymaga usprawnień, natomiast realizacja indywidualnych planów badawczych (IPB) zasługuje na wyróżnienie. Ukierunkowanie procesu kształcenia odbywa się przede wszystkim poprzez elementy ujęte w indywidualnym planie badawczym.

Aktywność naukowa doktorantów określona w IPB oraz sposób upowszechniania wyników badań są adekwatne dla poziomu 8 PRK. Wzór indywidualnego planu badawczego jest zgodny z wymogami ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Przedstawione IPB różniły się jednak poziomem szczegółowości – część zawierała mierzalne efekty i metody ich oceny, inne miały charakter ogólny. Zaleca się opracowanie jednolitego wzoru IPB, zgodnego z matrycą efektów uczenia się, obejmującego zakładane efekty i obiektywne sposoby ich weryfikacji.

Oceniana Szkoła Doktorska funkcjonuje w strukturze instytutów PAN, dlatego realizacja prac

doktorskich w poszczególnych jednostkach jest częściowo zróżnicowana i podlega wewnętrznym regulacjom tych instytutów (np. w zakresie uczestnictwa w konferencjach, składania wniosków grantowych, finansowania publikacji, procedur zmian w programie kształcenia). W związku z tym monitorowanie pełnego zakresu aktywności doktorantów jest możliwe jedynie w jednym oddziale Szkoły Doktorskiej (najczęściej w wybranym Instytucie PAN). Wskazane jest wypracowanie wspólnego stanowiska w tym zakresie, tak aby każdy doktorant był objęty jednolitymi zasadami kształcenia i funkcjonował w możliwie spójnym systemie – np. poprzez ujednoczenie formy prowadzenia seminariów doktoranckich, ankietyzacji zajęć, konstrukcji IPB, roli promotora oraz formy i regularności kontaktu z doktorantem.

Warto podkreślić, że rekrutacja do PSD IPAN odbywa się w ramach większych projektów badawczych, co umożliwi od początku pracę w zespołach naukowych. W ten sposób poszczególne instytuty oraz Szkoła Doktorska zapewniają także wsparcie w realizacji indywidualnych planów badawczych. Realizacja prac doktorskich w ramach projektów grantowych sprzyja rozwijaniu umiejętności współpracy, komunikacji, planowania, rozwiązywania problemów, zarządzania czasem oraz pracy w środowisku interdyscyplinarnym. Rozwój tych kompetencji stanowi istotny atut programu kształcenia i powinien być wyraźnie ujęty w dokumentacji.

Program zakłada przygotowanie doktorantów do pracy badawczej, badawczo-rozwojowej i dydaktycznej (§1). Dwa pierwsze cele są realizowane prawidłowo; brak natomiast dowodów na przygotowanie do pracy dydaktycznej – nie określono sposobu nabywania ani weryfikacji tych kompetencji. Ponieważ instytuty PAN nie prowadzą działalności dydaktycznej, proponuje się:

1. rezygnację z tego elementu i ograniczenie kształcenia do działalności badawczej i badawczo-rozwojowej, lub
2. włączenie do programu kursu z zakresu kompetencji dydaktycznych i praktyk dydaktycznych w określonym wymiarze godzin (zdefiniowanym w Regulaminie PSD IPAN)

Proces doskonalenia programu kształcenia wymaga poprawy, głównie w zakresie formalizacji i usystematyzowania. Brakuje wytycznych dotyczących tworzenia nowej oferty zajęć, wprowadzania innowacyjnych metod kształcenia oraz opracowywania zasad realizacji indywidualnych planów badawczych. Nadzór merytoryczny nad ofertą dydaktyczną sprawują koordynatorzy i Rada Programowa Szkoły Doktorskiej, przy uwzględnieniu opinii doktorantów. Promotorzy mają możliwość wpływu na kształt oferty programowej. Corocznie przeprowadzana jest ewaluacja części kursowej oraz dobór kadry dydaktycznej. W procesie dydaktycznym stosowane są głównie konwencjonalne metody kształcenia.

Struktura Szkoły Doktorskiej, program kształcenia oraz indywidualne plany badawcze mają charakter interdyscyplinarny. Interdyscyplinarność jest zapewniana poprzez realizację kursów spoza dyscypliny wiodącej oraz prowadzenie badań z wykorzystaniem metod właściwych dla różnych dziedzin nauki. Program obejmuje zajęcia reprezentujące dyscypliny obecne w PSD

IPAN oraz moduły rozwijające kompetencje przekrojowe. Oferta dydaktyczna jest doskonała przez Radę Programową.

Ogólna struktura programu kształcenia wymaga optymalizacji oraz dalszego wzmocnienia elementów indywidualizacji, tak aby w pełniejszym stopniu odpowiadała potrzebom badawczym i rozwojowym doktorantów. Jednocześnie należy podkreślić wysoką jakość prowadzonych badań naukowych, interdyscyplinarny charakter kształcenia oraz znaczące zaangażowanie promotorów i instytutów w realizację procesu przygotowania rozpraw doktorskich

- **Sposób weryfikacji efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 8 PRK:**
Ocena Poznańskiej Szkoły Doktorskiej Instytutów Polskiej Akademii Nauk (PSD IPAN) w zakresie Kryterium 2 została przeprowadzona na podstawie przepisów Rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 27 września 2021 r. w sprawie ewaluacji jakości kształcenia w szkole doktorskiej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1847), wydanego na podstawie art. 263 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478, 619 i 1630). Ocena uwzględniała założenia określone w § 1 ust. 2 rozporządzenia, obejmujące:
 - a) dostępność i jednoznaczność zasad weryfikacji efektów uczenia się,
 - b) transparentność i rzetelność procesu weryfikacji,
 - c) rzetelność procesu doskonalenia sposobów weryfikacji efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 8 PRK.

Na podstawie przedstawionej dokumentacji oraz wyjaśnień uzyskanych podczas wizytacji stwierdza się, że PSD IPAN spełnia wymagania w zakresie Kryterium 2 ewaluacji jakości kształcenia w szkole doktorskiej.

Weryfikacja osiągnięcia efektów kształcenia odbywa się poprzez elementy programu kształcenia realizowanego w formie kursów i seminariów (Załącznik nr 2 do Programu Kształcenia PSD IPAN) oraz indywidualnych planów badawczych (IPB). Oba te narzędzia mają charakter równorzędny i komplementarny.

Aktualnie zatwierdzony ramowy program kształcenia nie zawiera przypisanych efektów uczenia się odpowiadających kwalifikacjom na poziomie 8 PRK. W sylabusach przedmiotów brak jest wskazania efektów uczenia się, co utrudnia jednoznaczne powiązanie treści kształcenia z zakładanymi rezultatami edukacyjnymi. Zgodnie z Regulaminem Szkoły Doktorskiej weryfikacja postępów doktorantów opiera się na systemie punktów ECTS. Realizacja zajęć określonych w programie kształcenia zapewnia uzyskanie wymaganej liczby punktów ECTS. W ramowym programie nie przypisano jednak efektów uczenia się do realizacji indywidualnego planu badawczego. Oferta kursów oraz wzory dokumentów dotyczących procesu kształcenia są dostępne na stronie internetowej Szkoły Doktorskiej.

W uzupełnieniu dokumentacji Szkoła przedstawiła dokument pt. „Uzupełnienie Programu Kształcenia PSD IPAN o konkretne efekty uczenia się na podstawie PRK 8 (P8S_WG, P8S_UK, P8S_KK) oraz przypisania do nich metod weryfikacji”, który ma zostać poddany pod głosowanie Rad Naukowych Instytutów PSD IPAN co najmniej pięć miesięcy przed rozpoczęciem kolejnego roku akademickiego. W odpowiedzi na wezwanie Komisji, Szkoła przedstawiła również wykaz przeprowadzonych zajęć dla doktorantów z przypisanymi efektami kształcenia, zgodnymi z ww. dokumentem.

Z analizy dokumentacji wynika, że szkoła w znacznym stopniu realizuje efekty w zakresie wiedzy i umiejętności (obszary P8S_WG i P8S_UW – łącznie ok. 78% efektów), natomiast słabsze odwzorowanie dotyczy efektów z zakresu interdyscyplinarności oraz kompetencji społecznych (P8S_WK, P8S_UK, P8S_KO, P8S_KR, P8S_UU). Na uwagę zasługuje fakt, że doktoranci PSD IPAN uczestniczą w projektach badawczych już od początku kształcenia, co

sprzyja praktycznej realizacji efektów wyżej wymienionych efektów w zakresie pracy zespołowej, planowania badań oraz komunikacji w środowisku naukowym. Rekomenduje się jednak systemowe ujęcie tych efektów w programie kształcenia i doprecyzowanie sposobu ich weryfikacji.

Obecnie ocena postępów kształcenia w ramach indywidualnego planu badawczego prowadzona jest rzetelnie i cyklicznie, w oparciu o coroczne sprawozdania doktorantów oraz decyzje komisji doradczej. Roczne sprawozdania są zatwierdzane przez promotorów oraz koordynatorów Szkoły Doktorskiej. Realizacja części kursowej przebiega prawidłowo, a zasady zaliczania poszczególnych zajęć są określone w sylabusach.

Zaleca się doprecyzowanie procesu weryfikacji efektów kształcenia w następujących obszarach:

- ujednoczenie formy i poziomu szczegółowości indywidualnych planów badawczych, ze szczególnym uwzględnieniem sposobu oceny osiągnięcia zakładanych efektów,
- dokumentowanie spotkań promotora z doktorantem (np. w formie notatki podsumowującej miesiąc lub kwartał pracy),
- doprecyzowanie metod weryfikacji poprzez zastąpienie ogólnych sformułowań typu „czynny udział” bardziej mierzalnymi kryteriami (np. przygotowanie rozdziału publikacji, wystąpienie konferencyjne, opracowanie projektu badawczego),
- rozszerzenie formalnej weryfikacji efektów kształcenia – zgodnie z wymaganiami

Rozporządzenia MEiN z 27 września 2021 r. – o kompetencje miękkie i dydaktyczne. W odniesieniu do przygotowania doktorantów do pracy dydaktycznej stwierdza się brak jednoznacznych dowodów potwierdzających osiągnięcie tego celu. Element ten wymaga uzupełnienia o obowiązkowe działania umożliwiające weryfikację kompetencji dydaktycznych (np. kurs z dydaktyki, praktyki dydaktyczne o określonej liczbie godzin, hospitacje zajęć), zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Podsumowując, szkoła realizuje założone cele kształcenia w obszarach wiedzy i umiejętności, jednak wymaga doprecyzowania oraz systemowego wzmocnienia w zakresie weryfikacji efektów dotyczących kompetencji społecznych i dydaktycznych. Weryfikacja postępów kształcenia – zarówno w części kursowej, jak i w ramach indywidualnego planu badawczego – powinna zostać powiązana z efektami uczenia się określonymi dla poziomu 8 PRK.

Kryterium 2 obejmuje również ocenę rzetelności procesu doskonalenia sposobów weryfikacji efektów uczenia się. Za ten obszar odpowiada Rada Programowa Szkoły Doktorskiej, która dotychczas nie opracowała szczegółowych zasad, procedur ani narzędzi umożliwiających kompleksową i spójną ocenę efektów uczenia się.

Na poziomie całej szkoły funkcjonuje system stałej komunikacji i współpracy z Samorządem

Doktorantów, obejmujący bieżące konsultacje z Kierownikiem Szkoły Doktorskiej oraz możliwość zgłaszania postulatów w formie pisemnej. W 2025 r. złożony został pisemny wniosek doktorantów wraz z oficjalną odpowiedzią Szkoły, co potwierdza transparentność i partnerski charakter dialogu. Ponadto, co najmniej raz w roku Rada Samorządu Doktorantów zapraszana jest do przedstawienia propozycji zmian w regulaminach i programie kształcenia, co umożliwi doktorantom realny wpływ na doskonalenie jakości kształcenia.

Od 2025 r. wprowadzono również regularny system ankietyzacji zajęć i procesu kształcenia, stanowiący narzędzie systematycznego monitorowania jakości dydaktyki oraz oceny skuteczności działań podejmowanych przez Szkołę i instytuty.

Na poziomie poszczególnych instytutów wprowadzono rozwiązania wspierające doktorantów i usprawniające organizację kształcenia. W 2023 r. w Instytucie Chemii Bioorganicznej PAN (ICHB PAN) powołano zespoły wspomagające o charakterze doradczym, a w 2025 r. wyznaczono osobę pierwszego kontaktu dla doktorantów, odpowiedzialną za koordynację procesu rozwiązywania problemów. Dodatkowo utworzono Dział Wsparcia Projektów, który przejął część obowiązków administracyjnych, ograniczając obciążenie doktorantów i naukowców sprawami formalnymi.

Podjęte działania świadczą o konsekwentnym rozwoju systemu zapewniania jakości kształcenia w PSD IPAN, opartego na zasadach transparentności, dialogu i wsparcia doktorantów. Jednocześnie wskazane jest ujednoczenie przyjętych rozwiązań we wszystkich instytutach, tak aby doktoranci funkcjonowali w ramach spójnych i równych zasad dotyczących komunikacji, wsparcia, ankietyzacji oraz udziału w doskonaleniu programu kształcenia.

- **Kwalifikacje nauczycieli akademickich lub pracowników naukowych prowadzących kształcenie w szkole doktorskiej:**
Kryterium 3 poziomu 8 Polskiej Ramy Kwalifikacji (PRK) odnosi się do kwalifikacji kadry dydaktycznej i jej zdolności do prowadzenia kształcenia na poziomie szkoły doktorskiej.

Analiza funkcjonowania Poznańskiej Szkoły Doktorskiej Instytutów PAN (PSD IPAN) wykazała, że Szkoła spełnia wymagania kryterium 3, dysponując doświadczoną i aktywną naukowo kadrami dydaktyczną, którą tworzą wysoko wykwalifikowani pracownicy naukowcy zatrudnieni w pięciu instytutach Polskiej Akademii Nauk. W latach 2019–2024 w działalność Szkoły zaangażowanych było 70 naukowców, z czego 61 prowadziło zajęcia dydaktyczne w ramach programu kształcenia.

Wszyscy prowadzący posiadają co najmniej stopień doktora habilitowanego lub tytuł profesora oraz znaczący dorobek naukowy potwierdzony publikacjami w renomowanych czasopiśmie międzynarodowych. Wielu z nich pełni funkcje kierowników lub wykonawców projektów finansowanych przez NCN, NCBR, FNP oraz programy Unii Europejskiej (Horyzont 2020, Horyzont Europa). Kadra aktywnie uczestniczy w projektach realizowanych we współpracy międzynarodowej, co sprzyja umiędzynarodowieniu badań i kształcenia doktorantów.

Członkowie kadry mają bogate doświadczenie promotorskie i dydaktyczne, a wśród nich znajdują się promotorzy i promotorzy pomocniczy z udokumentowanymi osiągnięciami w pracy z doktorantami oraz w prowadzeniu zespołów badawczych. Wiele osób odbyło staże naukowe i pobyty badawcze za granicą, a zajęcia dydaktyczne często prowadzone są w języku angielskim z udziałem cudzoziemców, co sprzyja wymianie doświadczeń i rozwojowi kompetencji językowych doktorantów.

Program kształcenia, wspierany przez interdyscyplinarny zespół wykładowców, obejmuje kursy obowiązkowe i fakultatywne w zakresie m.in. genetyki, biotechnologii, fizjologii i biologii systemów. Wysoka jakość i interdyscyplinarność oferty dydaktycznej stanowi mocną stronę Szkoły.

System doboru kadry oparty jest na ocenie dorobku naukowego, doświadczenia dydaktycznego, znajomości języka angielskiego oraz adekwatności kompetencji do zakładanych efektów uczenia się. Kwalifikacje są weryfikowane zarówno na etapie rekrutacji wykładowców, jak i w trakcie cyklicznych ocen jakości kształcenia. Jakość pracy dydaktycznej monitorują Rada Programowa Szkoły Doktorskiej oraz komisje dydaktyczne instytutów współtworzących szkołę, m.in. poprzez analizę osiągnięć doktorantów, sprawozdań promotorów i ankiet ewaluacyjnych.

Kadra aktywnie uczestniczy w doskonaleniu swoich kompetencji naukowych i dydaktycznych.

Instytuty współtworzące szkołę organizują szkolenia, warsztaty i mentoring wewnętrzny, a wykładowcy korzystają z możliwości podnoszenia kwalifikacji poprzez udział w konferencjach i szkoleniach zewnętrznych.

Pomimo bardzo wysokiej jakości kadry i dobrze funkcjonujących mechanizmów wewnętrznych, zidentyfikowano kilka obszarów wymagających dalszego doskonalenia, które mogą wzmocnić profesjonalizację i transparentność procesu kształcenia:

1. Formalizacja kryteriów wyboru nauczycieli akademickich
 - o Obecnie dobór wykładowców opiera się głównie na kompetencjach merytorycznych i rekomendacjach w ramach istniejących sieci współpracy naukowej.
 - o Zalecenie: opracować formalny, przejrzysty protokół wyboru kadry dydaktycznej, określający kryteria naukowe, dydaktyczne i organizacyjne, a także zapewniający równy dostęp i transparentność procesu.
 - o W ramach możliwości finansowych Szkoły, proponuje się utworzenie dedykowanego budżetu na rozwój kadry i coroczne jego odnawianie, by umożliwić udział wykładowców spoza lokalnych instytucji oraz stopniowe wprowadzanie młodszych naukowców, co wspiera ciągłość pokoleniową.

2. Systematyczna i obiektywna ocena jakości nauczania
 - o Choć szkoła prowadzi ankiety i monitoruje efekty kształcenia, brakuje obiektywnego, zewnętrznie weryfikowalnego mechanizmu ewaluacji dydaktycznej.
 - o Zalecenie: wdrożyć spójny system oceny kursów i wykładowców, z aktywnym udziałem doktorantów oraz analizą jakości nauczania w oparciu o mierzalne wskaźniki (frekwencja, opinie uczestników, efekty uczenia się, postępy badawcze).

3. Zwiększenie udziału danych ilościowych w raportowaniu
 - o Dotychczasowa samoocena opiera się głównie na opisach jakościowych i pozytywnych uogólnieniach.
 - o Zalecenie: w kolejnych raportach stosować dane ilościowe (liczba zajęć, oceny ankietowe, wskaźniki umiędzynarodowienia, liczba projektów z udziałem kadry), co pozwoli na bardziej analityczną i porównywalną ocenę postępów.

4. Rozszerzenie oferty szkoleń z zakresu nowoczesnych metod dydaktyki i mentoringu
 - o Szkoła organizuje warsztaty i szkolenia, jednak zakres tematyczny mógłby bardziej odpowiadać potrzebom nowoczesnej dydaktyki akademickiej.
 - o Zalecenie: rozwijać ofertę szkoleń dotyczących innowacyjnych metod nauczania, mentoringu, tutoringu oraz kompetencji miękkich w pracy z doktorantami.

Podsumowując, kadra dydaktyczna PDS IPAN stanowi jeden z najsilniejszych elementów Szkoły Doktorskiej. Jej wysoki poziom naukowy, międzynarodowa aktywność i doświadczenie

w kształceniu doktorantów zapewniają odpowiednią jakość kształcenia i efekty uczenia się. Wdrożenie rekomendowanych działań – w szczególności formalizacji procedur wyboru kadry, wzmocnienia mechanizmów obiektywnej ewaluacji oraz szerszego wykorzystania danych ilościowych – przyczyni się do dalszego podniesienia jakości dydaktyki, transparentności i trwałości instytucjonalnej Szkoły Doktorskiej.

- **Jakość procesu rekrutacji:**

Kryterium 4 obejmuje analizę prawidłowości i transparentności procesu rekrutacji, oceny predyspozycji kandydatów, a także adekwatności zasad i procedur do wymagań Polskiej Ramy Kwalifikacji na poziomie 8 (PRK8). W oparciu o przedstawione dokumenty oraz na podstawie informacji uzyskanych podczas wizytacji oceniono, że Poznańska Szkoła Doktorska Instytutów Polskiej Akademii Nauk (PSD IPAN) prowadzi proces rekrutacji w prawidłowo zaprojektowany i realizowany sposób, a tym samym spełnia kryterium 4 jakości kształcenia określone przez PRK8.

PSD IPAN dąży do zapewnienia każdemu Instytutowi maksimum autonomii w kwestiach administracyjnych i edukacyjnych, co wiąże się z poszanowaniem tradycji akademickiej, ale potencjalnie stanowi obszar sprzyjający nierównościom w obrębie jednej szkoły doktorskiej i wymaga ujednoczenia. Część wspólną funkcjonowania szkoły stanowią podstawowe dokumenty regulujące proces kształcenia i rekrutacji: Regulamin PSD IPAN, Regulamin Rekrutacji w PSD IPAN oraz ogólny Program Kształcenia w PSD IPAN. Dokumenty te uchwalane są w tym samym brzmieniu przez pięć rad naukowych poszczególnych Instytutów na co najmniej pięć miesięcy przed rozpoczęciem roku akademickiego.

Regulamin rekrutacji jest jasno skonstruowany, przejrzysty, publicznie dostępny na stronie internetowej szkoły, a jego kolejne nowelizacje mają charakter doprecyzowujący i dowodzą dążenia do doskonalenia procedur. Doskonalenie regulaminu w ten sposób należy uznać za prawidłowe podejście, świadczące o dążeniu do ulepszania działania Szkoły. Szkoła stosuje również jasno określoną procedurę odwoławczą.

Rekrutacja w PSD IPAN ma charakter ciągły, co wynika z zależności od rytmu pozyskiwania grantów finansujących stypendia doktoranckie. W związku z tym terminowość publikacji zasad rekrutacji nie może być wprost oceniona. Natomiast regulamin i zasady rekrutacji są aktualizowane raz w roku, co można uznać za terminowe publikowanie tych zasad.

Ogłasza się rocznie 20–50 konkursów, a każdy konkurs publikowany jest z co najmniej 30-dniowym wyprzedzeniem. Ogłoszenia konkursowe są dostępne na stronach internetowych instytutów, na stronie PSD IPAN (dwujęzycznie), w języku angielskim na Euraxess oraz na tablicach ogłoszeń. Sylabusy przedmiotów nie są jednak publicznie dostępne, lecz udostępniane na wniosek, co stanowi obszar do potencjalnej poprawy w zakresie przejrzystości informacji dla kandydatów.

Zasady rekrutacji są niedyskryminujące i otwarte dla kandydatów niezależnie od płci, pochodzenia, niepełnosprawności czy miejsca ukończenia studiów. Szkoła dostrzega potrzebę zapewnienia wsparcia kandydatom z niepełnosprawnościami. Regulamin rekrutacji z 2025 r. deklaruje udzielanie niezbędnej pomocy, jednak nie precyzuje jej zakresu. Zaleca się wprowadzenie takiej szczegółowej informacji. Jednocześnie żaden z dotychczas przyjętych doktorantów nie posiada orzeczonej niepełnosprawności, co

uniemożliwia ocenę praktycznej realizacji tych zapisów. Wyzwaniem pozostaje także uzyskiwanie pozwoleń na pobyt w Polsce przez kandydatów zagranicznych, co wpływa na ich rekrutację i proces kształcenia.

Komisje konkursowe powołuje się dla każdego konkursu oddzielnie, w składzie co najmniej trzech osób o zweryfikowanych kwalifikacjach (koordynator dyscypliny, kierownik projektu – potencjalny promotor, osoba ze stopniem dr hab. lub tytułem profesora). W wielu przypadkach udział bierze przedstawiciel doktorantów jako obserwator, co wzmacnia transparentność procesu. Szkoła Doktorska zwraca także uwagę na równowagę płci w komisjach rekrutacyjnych.

Predyspozycje kandydatów na doktorów oceniane są w sposób prawidłowy i spójny z PRK8 – uwzględnia się zarówno dorobek, jak i wiedzę oraz dopasowanie kandydata do tematyki projektu. Każdy konkurs jest prowadzony w sposób transparentny, merytoryczny, dwuetapowy i konkurencyjny.

Etap I – ocena dorobku (0–12 pkt) – obejmuje:

- oceny ze studiów,
- publikacje, nagrody, stypendia,
- doświadczenie naukowe i zawodowe,
- mobilność międzynarodową.

Do etapu II kwalifikują się osoby, które uzyskały co najmniej 6 pkt.

Etap II – rozmowa kwalifikacyjna (0–18 pkt) – w niektórych Instytutach w języku angielskim – ocenia: • wiedzę w zakresie dyscypliny,
• znajomość tematyki projektu.

Minimalna liczba punktów umożliwiająca przyjęcie wynosi 15. Wyniki są jawne, publikowane jako listy rankingowe z punktacją z obu etapów. Decyzję o przyjęciu doktoranta do Szkoły Doktorskiej podejmuje Dyrektor Instytutu finansującego danego doktoranta.

Proces rekrutacji jest systematycznie udoskonalany na podstawie: uwag komisji rekrutacyjnych, współpracy z Samorządem Doktorantów, dyskusji członków Rady Programowej. Dotychczasowym efektem były m.in.: zwiększenie liczby punktów za rozmowę z 12 do 18, podniesienie progu przyjęcia z 12 do 15, doprecyzowanie zasad oceny wiedzy i dopasowania tematycznego kandydata. Miejsce w Szkole Doktorskiej uzyskuje najlepszy ze zgłoszonych kandydatów, pod warunkiem spełniania minimalnego kryterium kompetencji.

Kandydaci proszący o informację o mocnych i słabych stronach swoich zgłoszeń otrzymywali wyczerpujące informacje zwrotne. Wszystkie złożone odwołania zostały ocenione, ale żadne nie zostało rozpatrzone pozytywnie.

Podsumowując, proces rekrutacji w PSD IPAN jest przejrzysty, merytoryczny i zgodny z PRK8, opiera się na jasnych, dostępnych i niedyskryminujących zasadach, jest prowadzony przez kompetentne komisje i stale doskonalony na podstawie doświadczeń i danych. Choć zidentyfikowano obszary wymagające poprawy (ujednoczenie zasad we wszystkich Instytutach – np. język, w którym przeprowadzana jest rozmowa kwalifikacyjna; wsparcie osób z niepełnosprawnościami; wyzwania dla kandydatów zagranicznych; dostępność sylabusów), to całościowo proces rekrutacji nie budzi zastrzeżeń i zasługuje na pozytywną ocenę.

- **Jakość opieki naukowej lub artystycznej i wsparcia w prowadzeniu działalności naukowej:** Poznańska Szkoła Doktorska Instytutów Polskiej Akademii Nauk (PSD IPAN) zapewnia doktorantom wsparcie w realizacji indywidualnych planów badawczych, umożliwia rozwój kompetencji naukowych i zawodowych, gwarantuje sprawną opiekę naukową zapewnianą przez promotorów i system oceny ich pracy, a także stwarza warunki do bezpiecznej, etycznej i efektywnej pracy naukowej, tym samym spełniając Kryterium 5 oceny jakości kształcenia odpowiadające wymaganiom wyznaczonym przez PRK8.

Regulamin Szkoły określa zasady wyznaczania promotora i promotora pomocniczego, jednak szczegółowe procedury obowiązują na poziomie poszczególnych Instytutów, co powoduje brak pełnej standaryzacji w obrębie całej ocenianej Szkoły Doktorskiej. Model kształcenia oparty jest na rekrutacji powiązanej z finansowaniem projektowym – kandydaci przyjmowani są w trybie ciągłym jako wykonawcy projektów. Kierownik projektu automatycznie pełni funkcję opiekuna naukowego, a następnie promotora lub promotora pomocniczego, co stanowi fundamentalną cechę PSD IPAN. Zapewnia to intensywną współpracę doktoranta z promotorem, ale ogranicza elastyczność w przypadku konieczności zmiany opiekuna, ponieważ ewentualna zmiana promotora oznacza automatycznie zmianę tematyki doktoratu, co może negatywnie odbić się na terminowym ukończeniu studiów w Szkole Doktorskiej. W sytuacjach ustania stypendium, Instytuty starają się zapewniać doktorantom zatrudnienie, co minimalizuje ryzyko przerwania kształcenia.

Bezpośrednia współpraca doktorant–promotor przebiega prawidłowo, o czym świadczy niewielka liczba rezygnacji (3) oraz zmian promotora (3) (ogółem: 119 doktorantów). W przeszłości zdarzały się również skreślenia doktorantów na wniosek promotora. Praca promotorów oceniana jest podczas oceny śródkresowej doktoranta oraz za pomocą ankiet dotyczących jakości współpracy doktorant – promotor. Obecnie narzędzie ankietowe jest stosowane w ICHB PAN, a od 2025 roku będzie obowiązywać również w pozostałych Instytutach. Szkoła Doktorska wykazuje dużą świadomość w zakresie konieczności doskonalenia opieki naukowej, jednak w dużej mierze przyjęte rozwiązania funkcjonują nadal na poziomie poszczególnych Instytutów, a nie jako jeden, spójny system.

W Szkole wprowadzono także kodeks etyki doktoranta oraz instytutowe procedury antymobbingowe, antydyskryminacyjne i proróżnościowe, rozwiązania prorodzinne oraz elastyczne formy organizacji pracy dla doktorantów-rodziców. Jednocześnie, Szkoła Doktorska stosuje niestandardyzowane metody rozwiązywania sytuacji konfliktowych, w dużej mierze zależne od wewnętrznych procedur Instytutu, w którym realizowana jest praca doktorska, co powinno zostać ujednoczone w całej PSD IPAN. Doktorantom zagranicznym wsparcia udzielają pracownicy „Welcome Point”. Od 2023 roku wprowadzono zespoły wspomagające dla doktorantów, pełniące funkcję doradczą i pomocową w sytuacjach trudnych.

Szkoła utrzymuje współpracę międzynarodową, a do Instytutów zapraszani są zagraniczni specjaliści prowadzący wykłady i seminaria. W Instytucie Chemii Bioorganicznej działa

ponadto zagraniczny zespół doradczy. Nie we wszystkich Instytutach zagraniczni badacze są jednak włączani w działania zespołów badawczych w sposób systemowy.

Realizacja Indywidualnych Planów Badawczych (IPB) opartych na projektach pozyskanych przez promotora stwarza duże ryzyko zobligowania doktoranta do dodatkowych zadań niezwiązanych bezpośrednio z IPB, co zwiększa obciążenie obowiązkami (30–75 godzin tygodniowo, jak wynika z ankiet przeprowadzonych przez Samorząd Doktorantów) i nie zawsze pozostaje w pełni zgodne z IPB. Ponadto, doktoranci uczestniczą w opiece nad studentami, lecz aktywność ta nie jest sformalizowana pod względem zakresu ani dokumentowania, co wymaga uzupełnienia.

PSD IPAN zobowiązuje doktorantów do publikowania wyników badań w recenzowanych czasopismach naukowych indeksowanych w bazie Journal Citation Reports (Regulamin PSD IPAN). Szkoła Doktorska nie oferuje jednak ustandaryzowanej formy wsparcia finansowego w procesie publikacyjnym ani w uczestnictwie w konferencjach. Brak centralnego finansowania wynika przede wszystkim z ograniczonych środków przyznawanych jednostkom PAN na kształcenie doktorantów. Jednocześnie Szkoła Doktorska powinna funkcjonować spójnie, a nie w ramach oddzielnych Instytutów.

W związku z obowiązkiem publikowania w czasopismach JCR, każdy doktorant powinien mieć równe szanse, w tym dostęp do finansowania kosztów korekty językowej oraz opłat Article Processing Charges (APC), niezależnie od Instytutu, w którym prowadzi badania.

W Szkole nie kształcą się obecnie doktoranci z niepełnosprawnościami, lecz Instytuty deklarują możliwość indywidualnego wsparcia oraz dostępność dostosowanej infrastruktury.

Podsumowując, do mocnych stron funkcjonowania Szkoły Doktorskiej zalicza się intensywną współpracę doktorant–promotor; funkcjonujące systemy etyki i bezpieczeństwa; wsparcie dla doktorantów w trudnych sytuacjach: elastyczne godziny pracy, inicjatywy prorodzinne oraz pomoc dla doktorantów zagranicznych w ramach "Welcome Point"; współpracę międzynarodową i naukową, obejmującą wizyty ekspertów, wykłady, seminaria oraz funkcjonujący zespół doradczy w IChB PAN; a także system oceny pracy promotorów realizowany poprzez ocenę śródkresową i ankiety, wprowadzany stopniowo we wszystkich Instytutach.

Kluczowym wyzwaniem Szkoły Doktorskiej pozostaje brak jednolitych mechanizmów rozwiązywania konfliktów i formalnej, ujednoliconej oceny promotorów, a także brak centralnego, systemowego wsparcia finansowego i infrastrukturalnego badań na poziomie Szkoły Doktorskiej (a nie poszczególnych Instytutów), co prowadzi do dysproporcji w szansach i warunkach pracy doktorantów w ramach tej samej instytucji kształcącej (PSD IPAN) w zależności od Instytutu i indywidualnego promotora.

Proponuje się wdrożenie następujących działań usprawniających funkcjonowanie Szkoły Doktorskiej:

Standaryzacja procedur dotyczących wyznaczania i zmiany promotora, rozwiązywania konfliktów oraz anonimowej oceny pracy promotorów.

Wypracowanie mechanizmu zwiększającego elastyczność przy zmianie promotora, pozwalającego kontynuować rozprawę doktorską bez zmiany tematu.

Zwiększenie centralnego wsparcia finansowego i infrastrukturalnego, w tym w zakresie kosztów publikacji, wyjazdów konferencyjnych.

Ujednoczenie zasad realizacji Indywidualnych Planów Badawczych (IPB) i monitorowanie faktycznego obciążenia doktorantów (30–75 h/tyg.), w tym zgodność dodatkowych zadań projektowych z IPB.

Rozszerzenie praktyki tworzenia zespołów doradczych (na wzór IGC PAN i IChB PAN) na pozostałe Instytuty.

Formalizacja aktywności dydaktycznej doktorantów poprzez określenie zakresu, obciążenia i sposobu dokumentowania pracy dydaktycznej.

- **Rzetelność przeprowadzania oceny śródkresowej:**

Poznańska Szkoła Doktorska Instytutów Polskiej Akademii Nauk (PSD IPAN) zapewnia doktorantom przejrzysty i rzetelny system oceny śródkresowej doktoranta, który skutecznie weryfikuje realizację Indywidualnych Planów Badawczych (IPB) i wspiera monitorowanie postępów w kształceniu.

Procedury oceny śródkresowej doktoranta są określone w regulaminie Szkoły i obejmują przygotowanie sprawozdania doktoranta z realizacji IPB, opinię promotora, pisemną recenzję eksperta zewnętrznego (Recenzenta) oraz raport z posiedzenia Komisji. Jednoznaczne i czytelne zasady oraz merytorycznie uzasadnione kryteria pozwalają doktorantom w pełni przygotować się do oceny śródkresowej. Recenzja jest udostępniana doktorantowi i promotorowi, a dokumentacja w formie wzorów sprawozdania i protokołu stanowi załączniki do Regulaminu PSD IPAN, zapewniając jednolite standardy dokumentacyjne. Ponadto, dokumentacja jest dostępna w wersji elektronicznej, w dwóch językach, na stronie internetowej SD i BIP instytutów.

Dobór członków komisji jest uzasadniony, z wyłączeniem promotorów z prac komisji oraz powoływaniem recenzentów spoza Instytutów tworzących Szkołę. Przewodniczący Komisji to koordynator danej dyscypliny lub jego zastępca, który weryfikuje kwalifikacje recenzenta i brak konfliktu interesów. Posiedzenia odbywają się stacjonarnie, hybrydowo lub zdalnie, z możliwością obecności przedstawiciela Samorządu Doktorantów jako obserwatora. Wynik oceny śródkresowej doktoranta jest jawny, publikowany na stronie internetowej Szkoły, a doktorant ma prawo do odwołania w ciągu 14 dni od doręczenia decyzji.

Trzyosobowa Komisja ds. Oceny Śródkresowej składa się z osób zatrudnionych i niezatrudnionych w ramach Szkoły Doktorskiej. Przewodniczącym Komisji jest koordynator danej dyscypliny lub jego zastępca. Powoływani są recenzenci spoza Instytutów tworzących Szkołę, a Przewodniczący weryfikuje kwalifikacje recenzentów oraz potwierdza brak konfliktu interesów. W 2021 roku Szkoła doprecyzowała Regulamin, zwiększając jasność i dostępność zasad oceny śródkresowej doktoranta i rezygnując z udziału promotora lub promotora pomocniczego w posiedzeniu Komisji. Zmiany te przyczyniły się do zwiększenia niezależności procesu oceny i stanowią element działań projakościowych w zakresie doskonalenia procedur wewnętrznych. Posiedzenia Komisji oceniającej odbywają się stacjonarnie, hybrydowo lub zdalnie, z możliwością obecności przedstawiciela Samorządu Doktorantów jako obserwatora. Wynik oceny śródkresowej doktoranta jest jawny, publikowany na stronie internetowej Szkoły, a doktorant ma prawo do odwołania w ciągu 14 dni od doręczenia decyzji.

Ocena śródkresowa odbywa się w połowie okresu kształcenia. Ze względu na obowiązujący w Szkole Doktorskiej nabór ciągły, terminy ocen są dobierane indywidualnie dla każdego doktoranta, co wymaga spójnych standardów w całej Szkole. Dotychczasowe protokoły i wyniki ocen śródkresowych wykazują wysoką rzetelność i terminowość – wszystkie 74 przeprowadzone oceny były pozytywne, a doktoranci właściwie realizowali swoje Indywidualne Plany Badawcze. W związku z tym nie jest możliwe ocenienie realizacji ewentualnej procedury

odwoławczej.

Jednocześnie w praktyce funkcjonowania Szkoły można zaobserwować pewne różnice pomiędzy instytutami w zakresie sposobu weryfikacji postępów doktorantów. Regulamin Szkoły przewiduje możliwość zarządzenia dodatkowej oceny (§ 7 pkt 22), przy czym nie przewiduje udziału eksperta zewnętrznego. Z Regulaminu Szkoły nie wynika, w jakich sytuacjach taka ocena może być stosowana ani jakie są jej konsekwencje. Tego rodzaju praktyka nie znajduje jednoznacznego umocowania w obowiązujących przepisach prawa i może rodzić wątpliwości co do jej zasadności oraz zgodności z zasadą równego traktowania doktorantów. Wskazane byłoby doprecyzowanie zapisów Regulaminu w celu zapewnienia większej przejrzystości procedur oraz jednolitości stosowanych praktyk.

Podsumowując, PSD IPAN zapewnia skuteczną, rzetelną i przejrzystą ocenę śródkresową doktoranta, która stanowi mocną stroną funkcjonowania Szkoły, głównie poprzez jasność procedur i kryteriów oceny precyzyjnie określonych w Regulaminie; rzetelność i terminowość; niezależność komisji oceniających bez udziału promotorów i z włączeniem recenzentów spoza Instytutów tworzących Szkołę; transparentność i dostępność dokumentacji, ponieważ protokoły dostępne są w wersji elektronicznej, w dwóch językach, na stronie Szkoły i Biuletynie Informacji Publicznej Instytutów.

Podsumowując, PSD IPAN zapewnia skuteczną, rzetelną i przejrzystą ocenę śródkresową doktoranta, która stanowi mocną stroną funkcjonowania Szkoły, głównie poprzez jasność procedur i kryteriów oceny precyzyjnie określonych w Regulaminie; rzetelność i terminowość; niezależność komisji oceniających bez udziału promotorów i z włączeniem recenzentów spoza Instytutów tworzących Szkołę; transparentność i dostępność dokumentacji, ponieważ protokoły dostępne są w wersji elektronicznej, w dwóch językach, na stronie Szkoły i Biuletynie Informacji Publicznej Instytutów

Jednocześnie proponuje się następujące działania usprawniające:

- Ujednolicenie praktyki ocen śródkresowych doktoranta – wprowadzenie spójnych procedur weryfikacji postępów doktorantów we wszystkich Instytutach.
- Dobór członków komisji – uwzględnianie tematyki dorobku doktoranta, a nie tylko dyscypliny naukowej, przy powoływaniu członków komisji.
- Standaryzację procedur dodatkowej oceny – zapewnienie udziału eksperta zewnętrznego i spójnych zasad przeprowadzania dodatkowych ocen.

- **Umiejdzynarodowienie:**

Kryterium 7 poziomu 8 Polskiej Ramy Kwalifikacji (PRK) dotyczy internacjonalizacji działalności Szkoły Doktorskiej i jej wpływu na proces kształcenia doktorantów oraz prowadzenie badań naukowych.

Przedstawiony Raport Samooceny dotyczący kryterium 7 zawiera kompleksowy przegląd działań na rzecz umiejdzynarodowienia prowadzonych przez PSD IPAN. Dokumentuje on takie inicjatywy, jak rekrutacja zagranicznych doktorantów, możliwości mobilności, komunikacja dwujęzyczna oraz międzynarodowa współpraca badawcza. Raport odzwierciedla autentyczne zaangażowanie ocenianej szkoły w proces umiejdzynarodowienia. Brakuje w nim jednak ram analitycznych, mierzalnych wskaźników oraz syntezy, która jasno określałaby aktualną pozycję Szkoły i kierunek jej strategii. Podczas wizytacji zespół oceniający był w stanie wyjaśnić kilka z tych aspektów, potwierdzając zarówno osiągnięcia szkoły, jak i wyznaczając obszary wymagające poprawy. Analiza funkcjonowania PDS IPAN wykazała, że Szkoła spełnia w pełni wymagania kryterium 7, realizując szereg działań sprzyjających umiejdzynarodowieniu w zakresie kształcenia doktorantów, prowadzenia badań naukowych oraz wsparcia kadry i studentów.

Kadra PDS IPAN cechuje się bardzo wysokim stopniem umiejdzynarodowienia. W gronie wykładowców znajdują się specjaliści z zagranicy, m.in. z Indii, Portugalii, Kenii i Ukrainy, a większość pozostałych pracowników posiada doświadczenie zdobyte podczas długoterminowych staży w renomowanych ośrodkach naukowych na świecie. Naukowcy prowadzą badania w ramach projektów międzynarodowych, publikują w czasopiśmie o globalnym zasięgu i wysokim współczynniku wpływu, a ich aktywność w sieciach badawczych i uczestnictwo w konferencjach potwierdza rozpoznawalność i otwartość kadry w środowisku światowym.

Kształcenie w PDS IPAN odbywa się głównie w języku angielskim, co sprzyja integracji doktorantów z różnych krajów. Od 27 do 32% doktorantów pochodzi z zagranicy, reprezentując Europę, Azję, Afrykę i Amerykę Północną. Indywidualne plany badawcze uwzględniają współpracę z ośrodkami zagranicznymi, a program nauczania obejmuje wykłady i seminaria prowadzone przez międzynarodową kadre.

Doktoranci uczestniczą w stażach i konferencjach zagranicznych, m.in. w Wielkiej Brytanii, Niemczech, Hiszpanii, Belgii i Szwecji, a wyniki badań publikowane są w uznanych czasopiśmie międzynarodowych. Szkoła wspiera mobilność naukową oraz aplikowanie o granty europejskie, w tym stypendia EMBO oraz projekty finansowane ze środków UE.

Szkoła prowadzi także kompleksowe działania wspierające adaptację cudzoziemców. Większość dokumentów, regulaminów, formularzy i ogłoszeń rekrutacyjnych dostępna jest w języku polskim i angielskim. Komunikacja administracyjna prowadzona jest dwujęzycznie, a pracownicy oraz promotorzy pomagają w kwestiach formalnych, takich jak rejestracja pobytu,

pozwolenia na pracę czy zakwaterowanie. Rekrutacja odbywa się w sposób otwarty, m.in. poprzez portal EURAXESS, zapewniając szeroki zasięg międzynarodowy. Co najmniej jeden instytut powołał Międzynarodową Radę Doradczą, skutecznie wspierającą wysoką jakość badań. Rozszerzenie takiego modelu wsparcia na wszystkie instytuty mogłoby wzmocnić strategiczne zarządzanie szkołą.

Szkoła prowadzi aktywną promocję w środowisku międzynarodowym. Posiada anglojęzyczną stronę internetową, ogłoszenia rekrutacyjne publikowane są w serwisach o zasięgu międzynarodowym, a instytuty współtworzące promują szkołę na swoich stronach i poprzez udział w konsorcjach badawczych, m.in. Horizon Europe.

Wysoki odsetek doktorantów zagranicznych (32%) świadczy o skuteczności strategii promocji. Obszarem rozwojowym pozostaje zwiększenie obecności w międzynarodowych mediach społecznościowych oraz systematyczne budowanie sieci kontaktów z absolwentami.

Kluczowe elementy wspierające internacjonalizację obecne w PSD IPAN to:

- Międzynarodowa społeczność doktorantów – różnorodność krajowa i wysoki udział studentów zagranicznych.
- Dwujęzyczne nauczanie – zajęcia i dokumentacja w języku polskim i angielskim.
- Międzynarodowa kadra – udział wykładowców zagranicznych i silne sieci badawcze lokalnych pracowników.
- Mobilność naukowa – staże i konferencje zagraniczne, spójne z tematyką badań.
- Wsparcie administracyjne – punkt powitalny, dedykowana pomoc dla doktorantów zagranicznych.
- Działania integracyjne i edukacyjne – kursy wprowadzające, obowiązkowe szkolenia z komunikacji, finansowania i standardów bioetycznych.
- Międzynarodowa widoczność badań – publikacje i udział w konferencjach.

Szkoła wykazuje silne zaangażowanie w umiędzynarodowienie, poparte dwujęzycznym nauczaniem, mobilnością, wsparciem dla studentów i aktywnością naukową kadry. Aby utrwalić i rozwijać te osiągnięcia, rekomenduje się:

1. Opracowanie mierzalnych wskaźników i narzędzi oceny postępów internacjonalizacji.
2. Wzmocnienie systemów informacji zwrotnej od doktorantów poprzez ustrukturyzowane oceny jakościowe i ilościowe.
3. Rozszerzenie i wzmocnienie Międzynarodowej Rady Doradczej w celu kierowania strategicznym rozwojem szkoły.
4. Instytucjonalizację mechanizmów mediacyjnych dla przejrzystego rozwiązywania konfliktów między doktorantami a promotorami.

Realizacja powyższych działań wzmocni profil międzynarodowy szkoły oraz zapewni trwałą doskonałość dydaktyczną i badawczą.

- **Skuteczność kształcenia doktorantów:**

Kryterium 8 poziomu 8 Polskiej Ramy Kwalifikacji (PRK) dotyczy skuteczności procesu kształcenia doktorantów, obejmując m.in. terminowość ukończenia studiów, uzyskiwanie stopnia doktora, osiągnięcia naukowe doktorantów, ocenę jakości kształcenia oraz monitoring dalszych losów zawodowych absolwentów. Analiza funkcjonowania Poznańskiej Szkoły Doktorskiej Instytutów PAN (PSD IPAN) wykazała, że Szkoła w pełni spełnia wymagania tego kryterium.

Poznańska Szkoła Doktorska Instytutów PAN charakteryzuje się wysoką skutecznością w kształceniu doktorantów, a proces dydaktyczny realizowany jest zgodnie z indywidualnymi planami badawczymi i harmonogramem określonym w programie Szkoły. Regulamin Szkoły Doktorskiej zawiera jasne zasady dotyczące przedłużenia okresu kształcenia, powiązane z wymogami uzyskania stopnia doktora, w tym koniecznością potwierdzenia autorstwa lub współautorstwa co najmniej jednego recenzowanego artykułu naukowego opublikowanego lub zaakceptowanego do publikacji w czasopiśmie indeksowanym w bazie JCR.

Odsetek doktorantów uzyskujących stopień doktora jest wysoki – spośród wszystkich osób kończących kształcenie 88% przystępuje do postępowania doktorskiego, a ponad 40% uzyskuje stopień w przewidzianym czasie. Rzetelne monitorowanie postępów oraz regularne oceny śródkresowe sprzyjają terminowości ukończenia kształcenia, a wsparcie merytoryczne i organizacyjne ze strony promotorów i administracji szkoły jest oceniane jako skuteczne.

Efekty aktywności naukowej doktorantów są na bardzo wysokim poziomie. Doktoranci PSD IPAN prowadzą badania w ramach projektów międzynarodowych, publikują w renomowanych czasopismach o wysokim współczynniku wpływu, takich jak Nature Communications, Frontiers in Chemistry czy Scientific Reports, a wyniki ich badań są prezentowane na międzynarodowych konferencjach. W okresie objętym ewaluacją doktoranci uzyskali prestiżowe granty i nagrody, a ich osiągnięcia mają bezpośredni związek z tematyką indywidualnych planów badawczych, co świadczy o skuteczności procesu badawczego i wysokiej jakości opieki promotorskiej. Wysoki poziom integracji doktorantów ze środowiskiem naukowym oraz aktywność w zespołach międzynarodowych sprzyjają rozwijaniu kompetencji badawczych i naukowych.

System oceny jakości kształcenia funkcjonuje zarówno formalnie, jak i praktycznie. Corocznie przeprowadzane są ankiety dotyczące oceny promotorów i wykładowców, a wyniki analizowane są na poziomie kierownictwa Szkoły oraz Rady Szkoły. Potrzeby wskazane przez doktorantów, takie jak rozszerzenie oferty zajęć fakultatywnych czy rozwój kompetencji miękkich, skutkują realnymi zmianami w programie kształcenia. Szkoła podejmuje działania mające na celu usprawnienie procesu dydaktycznego i obsługi administracyjnej w odpowiedzi na opinie doktorantów.

Jak dotąd Szkoła nie prowadzi formalnego monitoringu karier zawodowych doktorantów,

niemniej informacje o losach absolwentów są pozyskiwane w sposób nieformalny od promotorów osób, które ukończyły doktorat. Z danych tych wynika, że większość absolwentów kontynuuje karierę naukową w instytucjach krajowych i zagranicznych, a część podejmuje zatrudnienie w sektorze przemysłu i innowacji. W związku z tym rekomenduje się opracowanie i wdrożenie systemowych mechanizmów pozwalających na pełniejsze wykorzystanie informacji o ścieżkach zawodowych doktorantów.

Podsumowując, PSD IPAN wykazuje bardzo wysoki poziom jakości i skuteczności kształcenia doktorantów. Terminowość ukończenia kształcenia, wysokie osiągnięcia naukowe doktorantów, aktywny system ewaluacji jakości oraz monitorowanie dalszych losów zawodowych absolwentów świadczą o dojrzałości organizacyjnej i efektywności szkoły. PSD IPAN w pełni spełnia kryteria KEN i stanowi wzorzec dobrej praktyki w zakresie jakości i efektywności kształcenia doktorantów.

V. OPINIA KOŃCOWA I REKOMENDACJE

Poznańska Szkoła Doktorska Instytutów Polskiej Akademii Nauk (PSD IPAN) została oceniona pozytywnie w oparciu o osiem kryteriów jakości kształcenia odnoszących się do poziomu 8 Polskiej Ramy Kwalifikacji. Przedstawione dokumenty oraz dane uzyskane w trakcie wizytacji potwierdzają, że szkoła funkcjonuje w sposób dojrzały organizacyjnie, stabilny i zgodny z wymaganiami formalnymi, a jakość kształcenia doktorantów utrzymywana jest na wysokim poziomie. Procesy dydaktyczne, naukowe i organizacyjne realizowane przez szkołę wspierają rozwój kompetencji doktorantów zgodnych z PRK 8, umożliwiając im prowadzenie prac badawczych o wysokim stopniu samodzielności, odpowiedzialności i innowacyjności.

PSD IPAN posiada unikatowy w skali krajowej model szkoły doktorskiej, która łączy synergicznie pięć instytutów Polskiej Akademii Nauk, reprezentujących różne dziedziny i dyscypliny. Interdyscyplinarność stanowi kluczowy element pracy szkoły: doktoranci realizują prace w laboratoriach o różnym profilu badawczym, uczestniczą w zróżnicowanych seminariach, korzystają ze wsparcia specjalistów z wielu obszarów, a środowisko szkoły sprzyja wymianie myśli naukowej ponad granicami dyscyplin. Taki model – oparty na współpracy instytutów PAN o silnej pozycji naukowej i międzynarodowej – stanowi realną przewagę konkurencyjną szkoły i w sposób naturalny kształtuje u doktorantów szerokie horyzonty badawcze.

Należy także podkreślić, że rekrutacja do PSD IPAN jest prowadzona w ramach projektów badawczych, co już na początku kształcenia umożliwia doktorantom pracę w zespołach naukowych. Dzięki temu Szkoła Doktorska skutecznie wspiera realizację indywidualnych planów badawczych, zapewniając także finansowanie badań prowadzonych przez doktorantów. Udział w projektach grantowych sprzyja rozwijaniu kompetencji społecznych, takich jak współpraca, komunikacja, planowanie, rozwiązywanie problemów, czy zarządzanie czasem. Ponadto, realizacja prac doktorskich w ramach projektów grantowych wiąże się często z wysoką jakością badań, dostępem do nowoczesnej infrastruktury oraz regularnym kontaktem z partnerami zagranicznymi. Doktoranci pracują w środowisku, które stymuluje interdyscyplinarność i współpracę międzynarodową. Wielu z nich uczestniczy w zagranicznych mobilnościach, współautorstwie publikacji międzynarodowych i projektach realizowanych z partnerami spoza Polski. Dzięki temu doktoranci szybko włączają się w aktualne trendy badawcze i zdobywają doświadczenie typowe dla dojrzałych środowisk naukowych.

Na uwagę zasługuje także wysoce kompetentna i aktywna naukowo kadra. Promotorzy i wykładowcy są silnie zaangażowani w działalność naukową, mają bogaty dorobek publikacyjny oraz wieloletnie doświadczenie projektowe. Interakcja z taką kadrą zapewnia doktorantom wysoki poziom merytorycznego wsparcia.

Wysoki odsetek doktorantów zagranicznych (około 1/3) wskazuje, że PSD IPAN jest jednostką rozpoznawalną na świecie z transparentną procedurą rekrutacji. Zasady naboru są przejrzyste i

oparte na jasno określonych kryteriach. Wyniki są publikowane w pełnym zakresie punktowym, a zasady rekrutacji są systematycznie doskonalone.

W toku oceny wskazano również obszary wymagające dopracowania, których usprawnienie mogłoby przyczynić się do dalszego podnoszenia jakości kształcenia w PSD IPAN. Szczegółowe omówienie tych zagadnień przedstawiono w częściach odnoszących się do poszczególnych kryteriów. Zalecenia zaprezentowane poniżej mają charakter przekrojowy i zostały zidentyfikowane w analizie większości kryteriów; ich wdrożenie przyczyni się do zwiększenia spójności i stabilności systemu kształcenia, a także do ograniczenia różnic wynikających z dotychczasowej autonomii poszczególnych instytutów.

1. Ujednolicenie zasad i procedur we wszystkich jednostkach kształcących (Instytutach PAN) w zakresie funkcjonowania kandydatów na doktorów, w szczególności:

- zasad opieki naukowej i ewaluacji współpracy z promotorem
- zasad przygotowania IPB (jeden wzór zawierający efektami kształcenia i ich weryfikację)
- systemu ankiet ewaluacyjnych
- przedstawiania sylabusów (jeden wzór zawierający efekty kształcenia i ich weryfikację)
- procedur rekrutacyjnych (język rozmowy).

2. Wzmocnienie i klarowne ujęcie kompetencji społecznych w programie kształcenia i IPB Efekty PRK 8 obejmujące kompetencje komunikacyjne, organizacyjne i etyczne oraz sposoby ich weryfikacji powinny być konsekwentnie odzwierciedlone w programie kształcenia.

3. Wskazanie spójnego i precyzyjnego sposobu nabywania kompetencji dydaktycznych i mierzalnej weryfikacji efektów kształcenia w tym zakresie lub rezygnację z tego elementu i ograniczenie kształcenia do działalności badawczej i badawczo-rozwojowej

4. Konsolidacja systemu zapewniania jakości

System jakości powinien zostać przekształcony w jednolity, spójny model obejmujący wszystkie instytuty, z jasnymi wskaźnikami, harmonogramem działań i procedurami doskonalenia.

PSD IPAN jest szkołą dokorską o silnej pozycji, szerokim zapleczu naukowym i wyjątkowej strukturze organizacyjnej, umożliwiającej prowadzenie badań na najwyższym poziomie. Szkoła wyróżnia się transparentnym naborem, wysoką jakością opieki naukowej, intensywnym powiązaniem kształcenia z projektami badawczymi oraz interdyscyplinarnym i umiędzynarodowionym środowiskiem naukowym.

Wszystkie osiem kryteriów oceny zostało spełnionych, a szkoła zasługuje na pozytywną ocenę. Realizacja przedstawionych ogólnych zaleceń pozwoli wzmocnić spójność funkcjonowania, zwiększyć przejrzystość procesów i jeszcze bardziej podnieść jakość kształcenia doktorantów.

VI. OCENA I UZASADNIENIE

Ocena końcowa:
pozytywna

Uzasadnienie:

Ostateczna ocena Poznańskiej Szkoły Doktorskiej Instytutów PAN jest pozytywna, ponieważ szkoła spełnia wymagania wszystkich kryteriów jakości kształcenia dla poziomu 8 PRK, a dokumentacja i ustalenia z wizytacji potwierdzają dojrzałość organizacyjną oraz wysoką jakość procesów dydaktycznych i badawczych. Na wyróżnienie zasługuje unikatowy model wieloinstytutowy (pięć instytutów PAN), który wzmacnia interdyscyplinarność, ułatwia dostęp do infrastruktury i ekspertów oraz sprzyja wysokiej jakości badań i publikacji. Kształcenie prowadzone jest w języku polskim i angielskim, a wysoki udział doktorantów zagranicznych (około 1/3) potwierdza umiędzynarodowienie.

Rekrutacja jest przejrzysta, konkurencyjna i niedyskryminująca: konkursy są ogłaszane z wyprzedzeniem, publikowane dwujęzycznie (także w kanałach międzynarodowych), a wyniki udostępniane jako listy rankingowe z punktacją i możliwością odwołania. Mocną stroną jest model kształcenia powiązany z projektami grantowymi – doktoranci od początku pracują w zespołach badawczych, co wspiera realizację IPB i rozwój kompetencji współpracy, planowania oraz komunikacji. Opieka naukowa jest intensywna i monitorowana, m.in. poprzez ocenę śródkresową oraz ankiety współpracy doktorant–promotor. Ocena śródkresowa jest rzetelna i transparentna (jasne kryteria, recenzenci zewnętrzni, wyłączenie promotorów z komisji); wszystkie 74 dotychczasowe oceny były pozytywne, co wskazuje na wysoką skuteczność kształcenia.

Zalecenia mają charakter rozwojowy: ujednoczenie procedur między instytutami (IPB, ankietyzacja, standardy wsparcia i rozwiązywania konfliktów), doprecyzowanie efektów uczenia się i metod ich weryfikacji (zwłaszcza w obszarze kompetencji społecznych i ewentualnych kompetencji dydaktycznych) oraz wzmocnienie systemowego wsparcia finansowego, np. dla publikacji i konferencji. Ich wdrożenie zwiększy spójność i porównywalność warunków kształcenia, nie zmieniając pozytywnej konkluzji ewaluacji.

System Ewaluacji Szkół Doktorskich jest finansowany
ze środków Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego

KEN

2023-2027

Minister Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

OŚRODEK
PRZETWARZANIA
INFORMACJI
PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY